

IFRS 13 Evaluarea la valoarea justă

De ce era necesar IFRS 13?

- îndrumările privind evaluarea la valoarea justă erau dispersate în mai multe standarde (IAS 39, IAS 40, IAS 41 etc),
- unele îndrumări erau incoerente.

IFRS 13

- definește *valoarea justă*;
- prezintă într-un singur standard un cadru de evaluare la valoarea justă; și
- prevede furnizarea de informații privind evaluările la valoarea justă.

IFRS 13 introduce o ierarhie a valorii juste pentru activele și datoriile non-financiare similară cu cea prevăzută în prezent de IFRS 7 pentru instrumentele financiare.

Valoarea justă a tuturor datoriilor, inclusiv cea a datoriilor derivate, se determină pe baza ipotezei că acestea vor fi transferate unei terțe părți.

Când se aplică IFRS 13?

- IFRS 13 este aplicabil atunci când un alt IFRS prevede sau permite evaluări la valoarea justă
- De exemplu, IAS 41 prevede că un activ biologic este evaluat la recunoașterea inițială și la sfârșitul perioadei de raportare la valoarea justă mai puțin costurile de vânzare (IAS 41 prevede ce se evaluează și când?)
- IFRS 13 răspunde la întrebarea: cum se evaluează?

Excluse din sfera de aplicare a IFRS 13

Valorile juste solicitate de standardele:

- IFRS 2 și IAS 17

IFRS 13 nu se aplică pentru:

- evaluări care au anumite asemănări cu valoarea justă, dar nu sunt la valoarea justă, cum ar fi valoarea realizabilă netă din IAS 2 *Stocuri* sau valoarea de utilizare din IAS 36 *Deprecierea activelor*.

Cerințele de informare IFRS 13 nu se aplică pentru:

- activele planului evaluate la valoarea justă, în conformitate cu IAS 19 *Beneficiile angajaților*;
- investiții în planuri de pensii evaluate la valoarea justă, în conformitate cu IAS 26 *Contabilizarea și raportarea planurilor de pensii*; și
- active a căror valoare recuperabilă este valoarea justă minus costurile asociate cedărilor, în conformitate cu IAS 36.

Înainte de IFRS 13

Definiția valorii juste	Limite
Suma la care poate fi tranzacționat un activ sau decontată o datorie între părți în cunoștință de cauză într-o tranzacție în care prețul este determinat obiectiv.	Nu specifica dacă entitatea cumpără sau vinde activul.
	Era neclar ce înseamnă decontată.
	Era neclar dacă era sau nu o valoare bazată pe piață.
	Nu se preciza explicit când trebuia să aibă loc schimbul sau decontarea.

După IFRS 13

Valoarea justă este prețul pe	
Piața principală	Dacă nu există piața principală pe piața cea mai avantajoasă.
Piața cu cel mai mare volum și nivel de activitate pentru activ sau datorie.	Piața pe care se maximizează valoarea care ar fi obținută pentru vânzarea activului sau pe care s-ar reduce la minim valoarea plătită pentru transferul datoriei, după ce s-au luat în calcul costurile tranzacției și costurile de transport.

IFRS 13 stipulează factorii pe care entitățile trebuie să îi ia în considerare în evaluarea valorii juste. Aceștia sunt:

- (a) activul sau datoria care se evaluează,
- (b) piața,
- (c) participanții pe piață
- (d) prețul.

În plus există precizări specifice pentru:

- (a) active nonfinanciare,
- (b) datorii,
- (c) instrumente de capital și
- (d) instrumente financiare.

Evaluarea la recunoașterea inițială

Prețul de tranzacționare (preț de intrare) = Valoarea justă (preț de ieșire) cu excepția situațiilor în care:

- tranzacțiile au loc pe piețe diferite,
- tranzacțiile se referă la unități de cont diferite,
- vânzătorul are dificultăți financiare, vânzarea este forțată,
- tranzacțiile au loc între părți afiliate.

Ce se evaluează?

Unitatea de cont

- IAS 41: *un activ biologic* va fi evaluat...
- caracteristici
- Ce caracteristici ar avea în vedere un cumpărător pe piață?
- vechimea și durata economică rămasă?
- condiția
- locația
- restricții asupra utilizării sau vânzării
- termenii contractuali.

Unde ar avea loc tranzacția ? (Pe ce piață?)

Entitatea trebuie să aibă acces pe această piață.

Costurile de tranzacție și de transport

	Definiție	Incluse în valoarea justă?
Costurile de tranzacție	Costuri direct atribuibile vânzării unui activ sau transferului unei datorii.	Nu (dar se iau în considerare pentru a stabili piața cea mai avantajoasă). Sunt o caracteristică a tranzacției nu a activului.
Costurile de transport	Costurile care ar fi suportate pentru a transporta activul din locația actuală pe piața de ieșire.	Da (transportul schimbă o caracteristică a activului-locația).

Cine ar tranzacționa elementul evaluat?

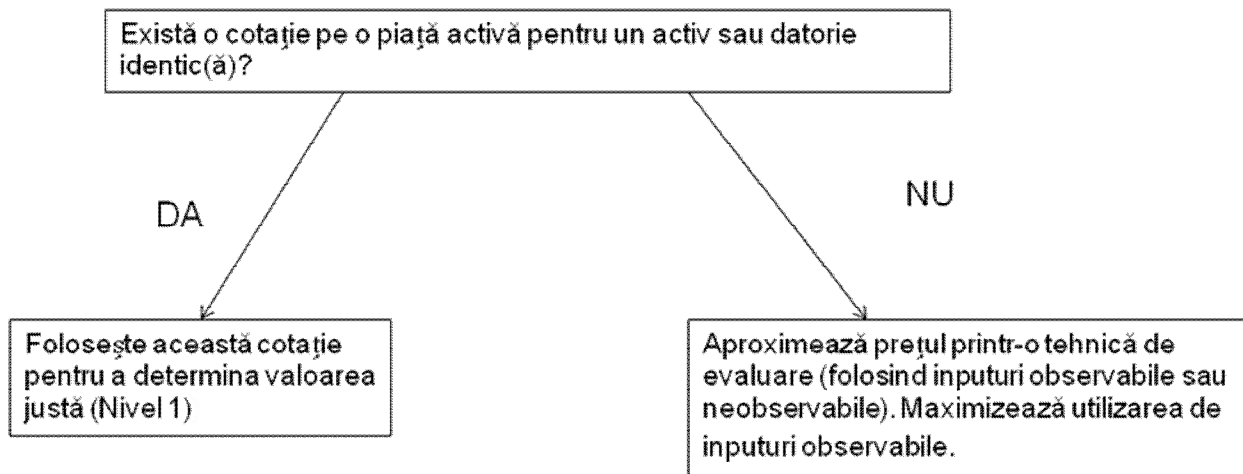
Cumpărători și vânzători pe piața principală (sau cea mai avantajoasă) care sunt:

Independenți	În cunoștință de cauză
Capabili să încheie o tranzacție	Dornici să încheie o tranzacție

Acționează în direcția maximizării interesului lor economic:

- Maximizarea valorii activului
- Minimizarea valorii datoriei

Cum ajungem la această valoare ?

Inputurile observabile includ prețurile și alte informații disponibile public. Inputurile neobservabile includ previziuni interne (bugete) ajustate dacă participanții pe piață ar utiliza alte ipoteze).

Pentru o evaluare la valoarea justă este necesar ca o entitate să stabilească cumulativ următoarele:

1. activul sau datoria care face obiectul evaluării (corespunzător unității de cont).
2. pentru un activ nefinanciar, premisa de evaluare adecvată (corespunzătoare celei mai bune utilizări).
3. piața principală (sau cea mai avantajoasă) pentru activ sau pentru datorie.
4. tehnica(cile) de evaluare adecvată, ținând cont de datele disponibile pentru elaborarea datelor de intrare care reprezintă ipotezele pe care le-ar folosi participanții pe piață pentru a stabili valoarea activului sau datoriei și nivelul de clasificare a datelor de intrare în ierarhia valorii juste.

Activul sau datoria

O evaluare la valoarea justă se efectuează pentru un activ sau o datorie specific(ă). Prin urmare, atunci când efectuează evaluarea la valoare justă, o entitate trebuie să ia în calcul caracteristicile activului sau ale datoriei, dacă participanții pe piață ar lua în calcul acele caracteristici atunci când ar determina valoarea activului sau a datoriei la data de evaluare. Astfel de caracteristici

cuprind, de exemplu, următoarele: condiția și amplasamentul activului; și dacă există, restricții privind vânzarea sau utilizarea activului.

Obs.

Se iau în considerare restricțiile specifice activului nu cele ale entității care îl deține.

Unitatea de cont (o stabilesc standardele relevante nu IFRS 13).

Tranzacția

Într-o evaluare la valoarea justă se presupune că activul sau datoria este schimbat(ă) într-o tranzacție normală de vânzare a activului sau de transfer al datoriei, între participanți pe piață, la data de evaluare, în condiții de piață actuale.

Într-o evaluare la valoarea justă se presupune că tranzacția de vânzare a activului sau de transfer al datoriei are loc fie:

-pe *pieța principală* a activului sau a datoriei, fie

-în lipsa unei piețe principale, pe *pieța cea mai avantajoasă* pentru activ sau pentru datorie.

La data evaluării, entitatea trebuie să aibă acces pe piața principală (sau cea mai avantajoasă)).

Participanți pe piață

O entitate trebuie să evalueze valoarea justă a unui activ sau a unei datorii pe baza ipotezei pe care ar utiliza-o participanții pe piață atunci când ar stabili valoarea activului sau a datoriei, presupunând că participanții pe piață acționează pentru a obține un beneficiu economic maxim.

Prețul

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi încasat la vânzarea unui activ sau plătit la transferul unei datorii într-o tranzacție normală pe piața principală (sau cea mai avantajoasă) la data de evaluare, în condiții de piață actuale (adică un preț de ieșire), indiferent dacă prețul respectiv este observabil direct sau este estimat utilizând altă tehnică de evaluare.

Prețul de pe piața principală (sau cea mai avantajoasă) utilizat pentru evaluarea valorii juste a activului sau a datoriei nu trebuie ajustat cu *costurile tranzacției*.

Costurile tranzacției nu includ *costurile de transport*. Dacă o caracteristică a activului este amplasamentul (cum poate fi cazul, de exemplu, pentru mărfuri), prețul pe piața principală (sau cea mai avantajoasă) trebuie să fie ajustat pentru a include costurile care ar fi suportate pentru transportul activului de la amplasamentul curent la piața respectivă.

Aplicare pentru active nefinanciare

Cea mai bună utilizare a activelor -

Cea mai intensă și cea mai bună utilizare a unui activ nefinanciar ține cont de utilizarea posibilă din punct de vedere fizic, permisă legal și fezabilă financiar a activului nonfinanciar.

Cea mai intensă și cea mai bună utilizare se stabilește din perspectiva participanților pe piață, chiar dacă entitatea intenționează să utilizeze altfel activul.

Transferul datoriilor

Valoarea justă presupune transferul unui participant pe piață care să ia obligația.

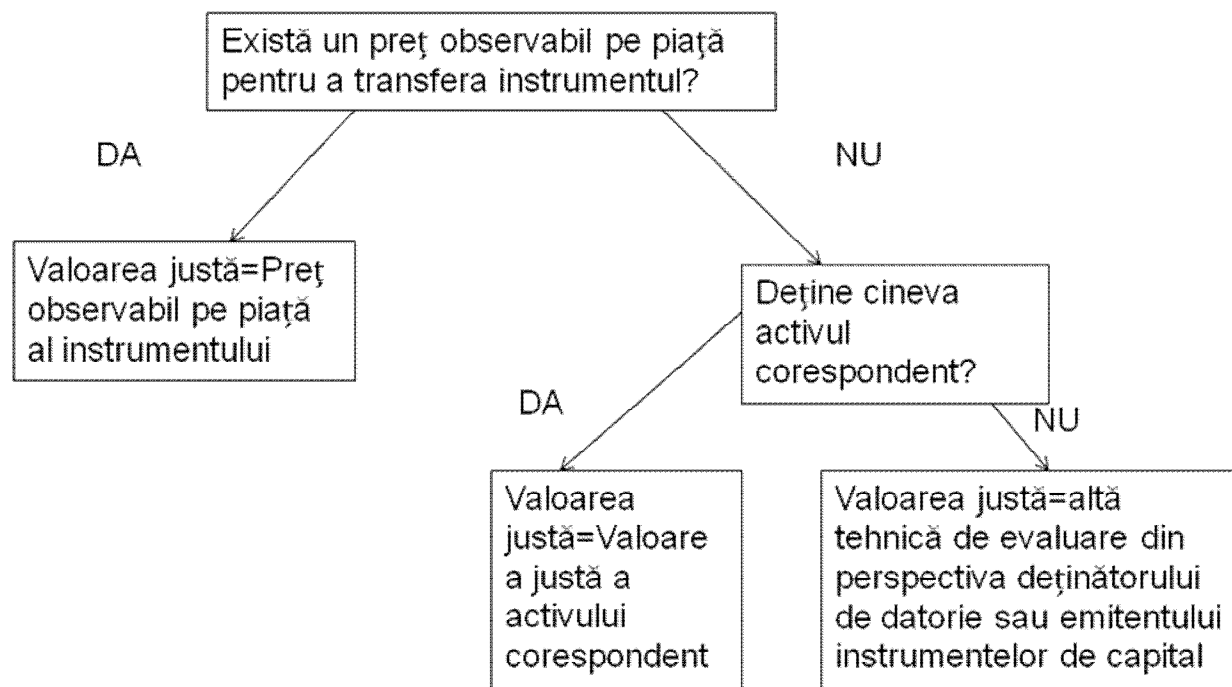
Transferul presupune că:

-datoria (sau instrumentul de capital) rămâne în circulație

-restricțiile au fost luate în considerare în evaluarea inputurilor nu mai sunt necesare ajustări

-valoarea justă a unei datorii este ajustată cu efectul riscului de neperformanță.

Există un activ corespondent?

Fără activ corespondent

-ieșirile de numerar viitoare pe care un participant pe piață estimează că le va suporta pentru a onora obligația, inclusiv compensația pe care ar putea să o solicite un participant pe piață în schimbul preluării obligației

-valoarea pe care ar obține-o un participant pe piață pentru a participa la sau pentru a emite o datorie sau un instrument de capitaluri proprii identic(ă), utilizând ipotezele pe care le-ar utiliza participanții pe piață atunci când ar stabili valoarea unui element identic (de exemplu, cu aceleași caracteristici de credit) pe piața principală (sau cea mai avantajoasă) pentru emiterea unei datorii sau a unui instrument de capitaluri proprii cu aceiași termeni contractuali.

Tehnici de evaluare

Tehnici potrivite circumstanțelor pentru care sunt disponibile date

Abordarea bazată pe piață

–prețurile tranzacțiilor cu active și datorii similare:

Abordare bazată pe cost

-costul de a achiziționa sau reconstrui un activ înlocuitor cu o utilitate comparabilă, ajustat pentru uzura fizică funcțională și economică,
-utilizat pentru imobilizări corporale și necorporale.

- Abordarea bazată pe venit

– convertește valori viitoare într-o valoare actuală:

– valoare actualizată

– modele de evaluare a opțiunilor

Abordarea bazată pe piață

- Este disponibil preț pe piață

Nivel 1

Prețul pentru active și datorii identice (fără ajustări)

Abordarea bazată pe venit (fluxuri actualizate)

Inputuri observabile (Nivel 2) sau

Inputuri neobservabile (Nivel 3)

Abordarea bazată pe cost

Nu produc venituri singure

- Nu există preț identic

- Prețul necesită ajustări

Inputuri observabile (Nivel 2)

Inputuri neobservabile (Nivel 3)

Informații de prezentat

Valoarea justă la sfârșitul perioadei

- Nivel în ierarhie

- Transfer între niveluri

- Tehnicile de evaluare și inputuri

- Dacă cea mai bună utilizare diferă de cea curentă

General

- cerințe de informare și dacă valoarea justă nu este recunoscută și doar prezentată

– vezi IFRS 7 care solicită valoarea justă să fie prezentată pentru activele financiare la cost amortizat

- informări în tabele cantitative

Informări cantitative despre inputurile neobservabile

Reconcilierea soldului inițial cu soldul final

Descrierea procesului de evaluare

Analiza de sensibilitate (cantitativ și narativ)

Multe informări sunt solicitate și trimestrial